

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania B. Z. – P. w T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Tarnowie

z udziałem zainteresowanych: J. B., I. B., D. C., Z. Ć., J. F., E. G., M. H., E. J., K.

K., M. K., J. K., M. K.1, M. K.2, M. Ł., M. M., M. M.1, M. M.2, G. P., J. P., D. P., B.

P., A. R., K. R., B. S., A. S., M. S., M. Ź., E. W., A. W., E. W. i R. Spółki

z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 13 listopada 2024 r.,

zażalenia odwołującej się na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 24 stycznia 2024 r., sygn. akt III AUa 823/19,

1. oddała zażalenie,

2. zasądza od odwołującej się na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Tarnowie kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego wraz z ustawowymi odsetkami za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Krakowie postanowieniem z 24 stycznia 2024 r., III AUa 823/19, odrzucił skargę kasacyjną płatnika składek B. Z. – Z. w T. wniesioną od wyroku tegoż Sądu z 5 września 2023 r., oddalającego jej apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z 9 kwietnia 2019 r., którym oddalono wniesione przez płatnika składek odwołania od kilkunastu decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Tarnowie, stwierdzających, że zainteresowani: J. B., I. B., D. C., Z. Ć., J. F., E. G., M. H., E. J., K. K., M. K., J. K., M. K., M. K.1, M. Ł., M. M., M. M.1, M. M.2, G. P., J. P., D. P., B. P., A. R., K. R., B. S., A. S., M. S., M. Ż., E. W., A. W., E. W., we wskazanych w decyzjach okresach, podlegali obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, jako pracownicy u płatnika składek oraz określających podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne tych osób.

W zażaleniu na postanowienie Sądu drugiej instancji odwołująca się podniosła zarzut naruszenia art. 398² § 1 k.p.c., przez jego niewłaściwe zastosowanie w związku z przyjęciem, iż sprawy zainteresowanych, jako sprawy o ustalenie płatnika składek, nie spełniają warunków do objęcia ich skargą kasacyjną z uwagi na brak wymaganej przepisami prawa wartości przedmiotu zaskarżenia, podczas gdy sprawy te zostały zakwalifikowane jako sprawy dotyczące podlegania ubezpieczeniom społecznym.

Wskazując na powyższe, żaląca się wniosła uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącej kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W odpowiedzi na zażalenie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Analizę prawidłowości zaskarżonego postanowienia wypada rozpocząć od przytoczenia treści art. 398² § 1 k.p.c., zgodnie z którym skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu

prawa pracy i ubezpieczeń społecznych - niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Jednakże w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego.

Mając na uwadze regulację art. 477⁹ k.p.c. i art. 477¹⁴ k.p.c., należy przyjąć, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznaczony jest decyzją organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (postanowienia Sądu Najwyższego: z 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNAPiUS 2000 nr 15, poz. 601; z 20 stycznia 2010 r., II UZ 49/09, LEX nr 583831; z 22 lutego 2012 r., II UK 275/11, LEX nr 1215286 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 23 kwietnia 2010 r., II UK 309/09, LEX nr 604210), w granicach jej treści i zakresu odwołania.

W rozpoznawanej sprawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzje ustalające podleganie ubezpieczeniom społecznym przez zainteresowanych jako pracowników u płatnika składek. Jednocześnie organ rentowy ustalił, że płatnikiem składek za zainteresowanych jest skarżąca, jako ich pracodawca oraz ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne tych osób. W odwołaniach od decyzji organu rentowego odwołująca zanegowała swój status płatnika składek. Ta kwestia była przedmiotem sporu przed Sądami obu instancji. Pracownicze tytuły ubezpieczenia społecznego osób wskazanych w zaskarżonych decyzjach organu rentowego nie były kwestionowane. Także skarżący nie negował tego, że zainteresowani powinni podlegać ubezpieczeniom społecznym jako pracownicy. Podważał jedynie swój status płatnika składek, twierdząc, że status ten przysługuje spółce R.. Prowadzi to do wniosku, że przedmiotem sporu poddanego pod rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego skargą kasacyjną odwołującego się było w istocie rzeczy jedynie ustalenie podmiotu zobowiązanego do odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne zainteresowanych osób, w sytuacji gdy sam tytuł podlegania ubezpieczeniom nie był kwestionowany.

W takiej sprawie, dotyczącej poboru składki z tytułu podlegania obowiązkowi ubezpieczenia społecznego (w tym osoby płatnika składek), dopuszczalność skargi kasacyjnej zależy od wartości przedmiotu zaskarżenia (postanowienia Sądu

Najwyższego: z 9 października 2002 r., II UZ 94/02, OSNP 2004 nr 6, poz. 107; z 16 kwietnia 2015 r., I UK 470/14, LEX nr 1751284; z 16 kwietnia 2015 r., I UK 470/14, LEX nr 1751284; z 20 września 2017 r., I UK 342/16, LEX nr 2390760; z 7 listopada 2017 r., II UK 656/16, niepublikowane). W postanowieniu z 18 września 2014 r., I UZ 9/14 (LEX nr 1532734), Sąd Najwyższy stwierdził, że dopuszczalność skargi kasacyjnej w sprawach o prawa majątkowe (art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c.) uzależniona jest – co do zasady – od wartości przedmiotu zaskarżenia, niezależnie od tego, czy sporne roszczenie dotyczyło ustalenia, ukształtowania czy świadczenia. Natomiast w uzasadnieniu postanowienia z 5 grudnia 2017 r., I UZ 52/17 (LEX nr 2434481), Sąd Najwyższy przyjął, że sprawa o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, o której mowa w art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c., to sprawa, w której spór dotyczy istnienia obowiązku podlegania danej osoby fizycznej ubezpieczeniom społecznym z któregośkolwiek tytułu wymienionego w art. 6 ustawy systemowej (a więc nie osoby płatnika składek).

W rezultacie, w sprawie, w której adresat decyzji organu rentowego zaprzecza, że jest płatnikiem składek należnych za ubezpieczonego, spór przedmiotowo dotyczy składek na ubezpieczenia społeczne, a nie podlegania tym ubezpieczeniom. Sprawa ta nie należy zatem do kategorii wymienionej w art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c., a o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia (zob. także postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 stycznia 2017 r., II UZ 68/16, LEX nr 2209114; z 21 kwietnia 2015 r., II UZ 8/15, OSNP 2017 nr 3, poz. 34 oraz uzasadnienie do uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2018 r., III UZP 9/17, LEX nr 2521638).

Skoro płatnik składek w sprawie, w której kwestionowany był tylko jej obowiązek zapłaty składek na ubezpieczenia społeczne, w skardze kasacyjnej podała, jako wartość przedmiotu zaskarżenia w stosunku do każdego z ubezpieczonych (pracowników), kwotę niższą niż 10.000 zł, to skarga kasacyjna okazała się niedopuszczalna (art. 398² § 1 k.p.c.) i podlegała odrzuceniu, gdyż nie spełniała wymagania *ratio valoris* tego środka zaskarżenia. Warto mieć przy tym na uwadze, że w razie objęcia jednym wyrokiem wielu decyzji ustalających płatnikowi składek (pracodawcy) i wskazanym w tych decyzjach ubezpieczonym (pracownikom) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, wartość

przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną oznacza się odrębnie względem każdego ubezpieczonego pracownika - art. 19 § 2 w związku z art. 398⁴ § 3 k.p.c. (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 12 czerwca 2014 r., II UZP 1/14, OSNP 2014 nr 12, poz. 168).

Nie podzielając zarzutów i wniosków żalącej się, Sąd Najwyższy z mocy art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ oraz art. 98 § 1 w związku z art. 398²¹ k.p.c. orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[a.ł.]